

รายการวิทยุ Human Talk

รายการวิทยุ Human Talk ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 15 ตุลาคม 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ได้กล่าวว่า ประชาชนคนไทยทุกคนจะต้องจดจำวันที่ 13 ตุลาคม 2559 เวลา 15.52 น. ได้ รวมทั้งความรู้สึกที่ได้รับข่าวว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคต ส่วนวันที่ 13 ตุลาคม 2560 ก็เป็นวันหยุดด้วย ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้ดูข่าวที่หน้าโรงพยาบาลศิริราชด้วย ซึ่งมีกิจกรรมทำความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล จึงเป็นอีกวันหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

คุณวิชัย วรรณานิงศ์โชคดี กล่าวว่า เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 คุณวิชัย วรรณานิงศ์โชคดีอยู่ในกรุงเทพฯ แต่ก่อนหน้านั้นไปทำกิจกรรมที่เขาใหญ่ ระหว่างเดินทางกลับก็ได้ทราบข่าวที่น่าตกใจ แต่ตอนนั้นก็ไม่เชื่อ จึงได้คุยกับเพื่อนและญาติเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข่าว วันนั้นก็มีการถ่ายทอดข่าว เป็นเรื่องที่คนไทยทั้งประเทศก็ต้องจดจำไปตลอดชีวิต

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า เท่าที่จำบรรยากาศเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ได้ นั้น มีข่าวจากสำนักพระราชวังออกมาเป็นระยะ โดยความรู้สึกแล้วรู้ว่า ในหลวงรัชกาลที่ 9 ประชวรหนักแล้วในที่สุด พระองค์ท่านก็สวรรคต ตอนนั้น คนไทยควรมาทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นใน 1 ปีที่ผ่านมา ในวันที่ 26 ตุลาคม 2560 มีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพอย่างสมพระเกียรติ ในช่วงชีวิตเรา อาจจะได้เห็นพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ งานของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นโอกาสที่ทำให้คนไทยได้เรียนรู้ว่า พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพได้มีการสืบทอดกันต่อมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นความได้เปรียบของประเทศไทย เพราะประเทศไทยมีทุนทางวัฒนธรรม บางครั้งคนเราคิดว่า ทุนมนุษย์แปลว่า ความรู้ หรือ ทักษะ เป็นต้น แต่เชิงลึกนั้นเกี่ยวกับมนุษย์ มนุษย์เราก็ต้องมีพฤติกรรมไม่ใช่แค่เพื่อการทำงาน แต่รวมถึงเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมที่แตกต่างกัน ตั้งแต่เกิด คนไทยก็เห็นแล้วว่า ตนเองอยู่ในประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน นี่ก็เป็นสิ่งที่ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์คิดอยู่เสมอว่า เราหล่อหลอมด้วยอดีตของเรา แล้วก็มาถึงวันนี้ พฤติกรรมต่างๆ ก็เกิดมาจากการที่เราอยู่ในสังคมสยามหรือที่เราเรียกว่า ประเทศไทย ซึ่งบางคนอาจจะมีความรู้สึกว่า วัฒนธรรมไม่เกี่ยวข้องกับตน แต่เกี่ยวข้องกับกรมศิลปากรบ้างหรือหน่วยงานอื่นๆ แต่ในความเป็นจริงแล้ว วัฒนธรรมนั้นได้รับการปลูกฝังมาจากภูมิปัญญา ศาสนา วิถีชีวิต กว่าที่คนจะเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมต่างๆ บางคนที่ไม่ได้สนใจเรื่องเหล่านี้ก็คิดว่าเป็นเรื่องนามธรรม ไร้สาระ อันที่จริงแล้วเป็นเรื่องกำหนดชีวิตของคนเรา ทำให้มีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากสังคมอื่น ถ้าคนเราไม่เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศ หรือภูมิภาค ก็จะไม่เข้าใจวัฒนธรรมองค์กรที่ตนดำเนินการอยู่ วัฒนธรรมองค์กรที่เกิดขึ้น ก็ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในองค์กร แต่เกิดขึ้นในสังคมด้วย บางคนเกิดมาในภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ก็จะมีวัฒนธรรมของตนอีกแบบหนึ่ง เมื่อเข้าไปทำงาน ก็ต้องรับวัฒนธรรมของชาติหรือภูมิภาคเข้าไปด้วยโดยไม่รู้ตัว ก็ทำให้มีพฤติกรรมแบบนั้น ตลอดเดือนตุลาคม 2560 จะ

เห็นว่า ถ้าคนไทยได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทยด้วย คนไทยก็จะเป็นทุนมนุษย์ที่แตกต่างจากคนอื่น และคนอื่นก็ไม่สามารถจะเป็นเหมือนคนไทยได้ นี่เป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะลึกซึ้งสำหรับสังคมไทย ในการเขียนคุณสมบัติของทุนมนุษย์ นอกจากเรื่องทุนทางจริยธรรม ทุนแห่งความสุข ทุนทางปัญญา ทุนแห่งความยั่งยืน ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ก็ยังได้เขียนเรื่องทุนทางวัฒนธรรมด้วย ยังไม่ได้เขียนเป็นหนังสือเฉพาะเรื่อง แต่เขียนเรื่อง ทุนทางจริยธรรมไปแล้ว

เวลาที่ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์สอนหนังสือไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศหรือในระดับต่างประเทศ ก็มักจะนำทุนเหล่านี้มาแนะนำเสนอให้ผู้เรียนได้รับทราบ ว่า ทุนเหล่านี้มีความแตกต่างจากทุนประเภทอื่น ประเพณีต่างๆที่คนไทยได้เห็นจากพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพครั้งนี้เป็นประเพณีที่มีการสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลาเกิน 400-500 ปี เพราะฉะนั้นคนไทยก็ได้มีโอกาสอยู่ในเหตุการณ์ที่ได้เห็นในวันที่ 26 ตุลาคม 2560

ตลอดเดือนตุลาคม 2560 เป็นการเกิดพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 คล้ายกับช่วงที่ท่านเพ็ญสรวรรค ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์เลือกนำเสนอเกี่ยวกับรางวัลต่างๆที่พระองค์ท่านทรงได้รับการทูลเกล้าถวาย ซึ่งได้นำเสนอไป 2 ครั้งแล้วคือ รางวัลยูเนสโก (UNESCO) ทำให้คนไทยได้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ท่านโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังทรงได้รับทูลเกล้าถวายจากองค์การสหประชาชาติ (UN) โดยนายโคฟี อันนัน ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้อ่านรายละเอียดของรางวัลด้วย

นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ไปรับมอบคำกล่าวถวายสดุดีจากสภาสูงของสหรัฐอเมริกาที่ได้เคยสดุดีไว้เมื่อเดือนมีนาคม 2560 ในคำสดุดีครั้งนั้น ได้มีการเทิดพระเกียรติพระองค์ท่านเป็นผู้นำของโลก เมื่อยกตัวอย่าง Leadership ของคนในโลก ก็ต้องยอมรับว่า พระองค์ท่านก็เป็นผู้นำคนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ตัวยรางวัล Human Development Lifetime Achievement Award เมื่อ 11 ปีที่แล้วซึ่งนายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติในสมัยนั้นได้มาทูลเกล้าถวายรางวัลด้วยตนเอง ซึ่งขณะนั้นในหลวงรัชกาลที่ 9 ยังทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง และทรงพระเกษมสำราญมาก ในการวิเคราะห์ขององค์การสหประชาชาติ ก็ครอบคลุม 4-5 ประเด็นหลัก เรื่องที่หนึ่งคือองค์การสหประชาชาติได้สดุดีพระองค์ท่านสำหรับการพัฒนาคนในยุคต่อไป และอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับรัฐบาลในเรื่องการปฏิรูปคนในระดับล่าง มีข่าวอยู่เสมอว่า พระองค์ท่านมีพระราชดำรัสว่า การนำของไปแจกก็คงจะช่วยคนได้ในระยะสั้นได้ พระองค์ท่านทรงมีมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ไปแจกสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย แต่การแจกของเหล่านี้ช่วยบรรเทาทุกข์ได้ในระยะสั้น ทรงมีพระราชดำริว่า ถ้าจะช่วยให้สามารถแก้ปัญหาความยากจนของคน น่าจะทำในเรื่องของความรู้ ในรางวัลนี้ได้เน้น Knowledge หรือความรู้มากๆ ถ้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาสนใจในเรื่องเหล่านี้ ก็สามารถจะช่วยประเทศได้มาก เพราะตอนนี้ประเทศไทยทำเป็นแบบระยะสั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกองทุนหมู่บ้าน คือไปเน้นที่วัตถุ องค์การสหประชาชาติได้เน้นว่า เงินสำคัญน้อยกว่าความรู้ ในฐานะที่ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ทำงานเรื่องคนมาอย่างต่อเนื่อง เวลาที่ไปต่างจังหวัด ก็จะทำให้ความรู้แก่คนในท้องถิ่นนั้น วิธีการให้ความรู้ พระองค์ท่านมีพระบรมราโชวาทสอนให้คนคิดเป็น ไม่ใช่รับความรู้ไปอย่างเดียว เหมือนกับตกปลาเป็นก่อนที่จะกินปลา ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้ขยายความในบทความว่า องค์การสหประชาชาติระบุว่า ความรู้ที่พระองค์ท่านทรงได้มาไม่ได้มาจากทฤษฎีหรือ Textbooks แต่คนไทยมักเรียนมาเพื่อมาทำอะไรบางอย่าง ซึ่งเป็นความรู้จากตำรา พระองค์ท่านได้เสด็จทอดพระเนตรด้วยพระองค์เอง แล้วทรงนำความรู้ที่เป็นศาสตร์ทั้งด้านวิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์มารวมกันกลายเป็น “ศาสตร์พระราชา” หลายครั้งพระองค์ท่านทรงเน้นไปที่ความจริงในต่างจังหวัดและท้องถิ่น ทูรกันดารก็มี 3 ประเด็นหลักคือ

1. ภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป
2. ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำ ดินเป็นอย่างไร
3. สังคมและวัฒนธรรม

จึงเป็นที่มาของคำว่า “ภูมิสังคม” เรื่องนี้มีความลึกซึ้งมาก “ภูมิสังคม” หมายถึงว่า การทำสิ่งใดไม่ควรทำแบบเหมือนตัดกางเกงขนาดเดียว เพราะแต่ละภาคแตกต่างกันไป ต้องมีการค้นหาความจริง แต่ระบบการบริหารจัดการของประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น ประเทศไทยไม่มีคนแบบนั้น จึงทำแบบเร่งรีบ เมื่อได้รับงบประมาณรายปี ก็ต้องทำอะไรต่างๆ ให้กับประชาชน แต่ไม่ได้คิดก่อนให้รอบคอบ

คุณวิชัย วรรณวิงศ์โชคติ กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่คนได้รับพระมหากรุณาธิคุณมาอย่างยาวนานแล้วสิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาชาวโลก รางวัลนี้เป็นแค่เพียงรางวัลใหญ่รางวัลหนึ่งที่องค์การสหประชาชาติได้ทูลเกล้าถวายพระองค์ท่าน นี่คือการศาสตร์พระราชาซึ่งตอนนี้รัฐบาลนี้ได้มีการน้อมนำมาใช้แล้ว และคนไทยก็

เห็นผลของการพัฒนาแม้ว่าจะเป็นระยะสั้นก็ตาม จากการที่ได้ชมรายการโทรทัศน์ในวันที่ 15 ตุลาคม 2560 ทำให้เห็นว่า ได้มีการนำความสำเร็จของเกษตรกรที่ได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้เพื่อเป็นการต่อยอด ถ้าหากคนไทยสามารถนำความรู้ต่างๆมาประยุกต์ใช้ในชีวิตและในการทำงาน ประเทศไทยก็จะก้าวไปไกลกว่านี้แน่นอน

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า ช่วงที่ออกอากาศนี้และช่วงที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 เฝังสวรรคตทำให้ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้ใจเสาะลึกแล้วนำมาเผยแพร่สู่สาธารณชน คุณวิชัย วรรณวิงศ์โชคดีพูดได้ดีมาก ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์คิดว่า สิ่งหนึ่งที่พระองค์ท่านทรงเน้นมากในการพัฒนาคนคือ ฟังตนเอง มีความลึกซึ้ง บางครั้ง คนที่เรียนหนังสือมาก ก็ไม่รู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร ปัจจุบัน ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์มีลูกศิษย์ที่เรียนอยู่ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาด้วยเป็นรุ่นที่ 15 เมื่อทำไปเรื่อยๆ ก็จะเห็นว่า สารสำคัญน้อยกว่าปรัชญาในการเรียน ถ้าเรียนกันเป็นทีม เรียนแล้วมาปะทะกันทางปัญญา เรียนแล้วได้ความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้น

**บรรยายภาควิชาการศึกษาระดับปริญญา PHD 8205 การจัดการทุนมนุษย์ และทุนสังคม ในโครงการปริญญาเอก
หลักสูตรการจัดการนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รุ่นที่ 15**

ไม่ใช่มีอาจารย์คนหนึ่งมาสอนแล้วมีเอกสารแจก แล้วไปลอกตำราคนอื่นมาสอนว่า เรื่องนี้มี 10 ประเด็นที่สำคัญ สอบได้ 9 ก็ได้เกรดเอ ผู้ปกครองควรถามบุตรหลานที่กำลังเรียนอยู่ว่า ในแต่ละวัน บุตรหลานได้ทำอะไร แล้วสิ่งที่ได้มามีคุณค่าต่อตนเองอย่างไร ถ้าไม่ถามคำถามพวกนี้ ก็จะเรียนหนังสือมาก ได้หน่วยกิตมากแต่ว่าในความเป็นจริงแล้วคนเราไม่ได้เรียนเพื่อทำให้ตนเองเป็นคนที่มีคุณค่ามากขึ้น ถ้าคนเราไม่เรียนรู้เพื่อจะรู้จักตัวเองว่า ตนคือใคร สิ่งที่ได้มาจากครูหรือความรู้ต่างๆ ยิ่งเข้าไปในดีเอ็นเอของเรา เมื่อยิ่งเข้าไปแล้ว มีผลกระทบอะไรต่อเรา ศ.ดร. จีระ หงส์ลดารมภ์เป็นคนที่มีโชคดีที่มีอายุมากแล้วยังต้องทำงานอยู่ ในการค้นหาตนเอง บางครั้งศ.ดร. จีระ หงส์ลดารมภ์ก็ไม่ได้ทำอย่างลึกซึ้ง อย่างช่วงหนึ่งก็ไปอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วระยะหนึ่งก็ต้องการไปศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ครั้งนั้น คล้ายเป็นค่านิยมว่า ถ้าอยู่คณะเศรษฐศาสตร์ มีอาจารย์นิยมไปเรียนปริญญาเอกกัน ศ.ดร. จีระ หงส์ลดารมภ์ก็ไปเรียนด้วย แต่ตอนนั้นยังไม่รู้ว่าปริญญาเอกคืออะไร ปัจจุบันนี้ คุณวิชัย วรธานีวงศ์อาจจะค้นพบตัวเองว่า ตนเป็นสื่อมวลชนที่สนใจความรู้อย่างลึกซึ้งแล้ว ก็ยังแบ่งปัน คือ มีความเชื่อว่า การเป็นสื่อมวลชนที่ดีก็ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในเบื้องลึกแล้ว คุณวิชัย วรธานีวงศ์ก็เป็นนักสื่อสารมวลชนที่ได้ศาสตร์พระราชามาเพราะสนใจเรื่องผลกระทบว่าตนเองเรียนรู้อะไร เพราะถ้าคนเรารู้จริง เวลาไปถ่ายทอดให้คนอื่น ก็จะเป็นความรู้ที่ได้รับการกลั่นกรองมา หลายคนมักพูดตามตำรา ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีความรู้ตามตำราดี แต่ท่านก็ทรงพิจารณาสถานการณ์ความจริง (Reality) ด้วย สิ่งหนึ่งที่พระองค์ท่านทรงไม่ขาดในการเสด็จเยี่ยมราษฎรก็คือ แผนที่ เวลาที่ศ.ดร. จีระ หงส์ลดารมภ์อยู่ที่บ้าน ก็จะเปิดดูแผนที่ต่างๆ แม้กระทั่งนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่จะไปเที่ยวกัน ในระยะแรกก็จะดูแผนที่ บางครั้งก็ฟังตนเอง แทนที่จะใช้บริการบริษัทนำเที่ยว ก็สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตแทน ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงสนพระทัยเรื่องภูมิศาสตร์และแผนที่มาก ถ้าต้องการจะศึกษาคน แต่ไม่รู้ว่าคนนั้นอยู่ที่ใด พื้นที่เป็นอย่างไร สถานการณ์เป็นอย่างไร แหล่งน้ำเป็นอย่างไร ความแห้งแล้งเป็นอย่างไร แล้วจะศึกษาคนได้อย่างไร ปัจจุบันนี้

หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยนักวิชาการ วัฒนธรรมก็เน้นที่การสอบวิชาฟิสิกส์ เคมี ภาษาอังกฤษได้ แต่ไม่ได้เน้นความจริงที่จะนำความรู้เหล่านี้ไปใช้เพราะฉะนั้นสังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นการเรียนมากแต่ไม่รู้ไม่จริง

ในการถวายเป็นการสดุดีของนายโคฟี อันนัน เขากล่าวว่า เวลาที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 จะพัฒนาคนในระดับล่าง ทรงเน้นความคิดสร้างสรรค์ด้วย ท่านทรงไม่ได้ทำเหมือนกันหมดทุกที่ แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ จากประสบการณ์ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์พบว่า บางครั้งชาวบ้านก็มีความคิดสร้างสรรค์มาก ยิ่งในภาคการเกษตรของประเทศไทย นอกจากภาคเกษตรแล้ว ก็ยังเปิดโอกาสให้คนจากเกษตรท่องเที่ยว เกษตรชุมชน เกษตรสมุนไพร และอีกมากมายที่มีมูลค่าต่างๆ จะเกิดขึ้นในแต่ละชุมชน

ศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการพัฒนาผู้นำนักพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน 5 จังหวัดชายแดนใต้สู่อาเซียน+6 ในระหว่างวันที่ 28 - 30 เมษายน 2560 ณ ห้องประชุม 2-3 อาคารศูนย์กีฬาและสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

แทนที่จะทำแต่เรื่องการบริหารจัดการขยะเท่านั้น แต่ควรสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้กับชาวบ้าน ทำให้พวกเขามีความคิดขึ้นมาว่าจะทำอะไรที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมของตน ถ้าปฏิบัติต่อพวกเขาแบบคนยากจน ทำให้พวกเขาแบมือขอเงิน ไม่นถือว่าเป็นศาสตร์พระราชา ในที่สุดแล้วเรื่องแบบการท่องเที่ยวชุมชนก็ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ ชุมชนในยุคต่อไปก็ต้องเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วย ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้ให้ลูกศิษย์ปริญญาเอกฟังรายการนี้ด้วยเพราะสิ่งที่พูดก็ไม่ได้แตกต่างจากการสอนหนังสือ เวลาที่กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ ก็มักนำไปเชื่อมโยงกับนวัตกรรมด้วยกลายเป็นเศรษฐกิจ 4.0 แต่นั่นก็เป็นนโยบายรัฐบาล จะทำได้หรือไม่ ก็ต้องมีการปลูกฝังให้คนคิดร่วมกัน คิดทำงานเป็นทีม มีความหลากหลายทางความคิดแล้วจึงสรุปขึ้นมา ไม่ใช่มีประชารัฐซึ่งนำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด บางครั้งนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ก็ไปชื่นชมกับกลุ่มนายทุนใหญ่ ซึ่งก็ดี แต่คนเหล่านี้ก็ต้องให้เกียรติชาวบ้านด้วย ประชากรรัฐต้องมีความเสมอภาคกัน โดยทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออกและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เรียกว่า การยอมรับนับถือ (Respect) อย่างจริงจังระหว่างตัวละครที่หลากหลายในประชารัฐ

เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2559 ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์นำคณะผู้เข้าร่วมหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) รุ่นที่ 12 (ปี 2559) ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้บริหารของ กฟผ. และหน่วยงานเครือข่ายจากกระทรวงพลังงานเดินทางต่อไปเยี่ยมชุมชนบ้านคลองเรือ อ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร ได้รับเกียรติต้อนรับคณะและร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองกันโดย ผู้ใหญ่มนัส คล้ายรุ่ง ผู้ใหญ่บ้านชุมชนบ้านคลองเรือและคุณรุ่งโรจน์ ใหม่ซ้อน ประธานชมรมบ้านพักโฮมสเตย์เหวโหลม ต้นน้ำพะโต๊ะ ซึ่งทางชุมชนยินดีมากที่คณะของเรามาเยี่ยมในครั้งนี้ เพราะเป็นโอกาสที่จะได้ร่วมมือพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) และเป็นแบบอย่างของประชารัฐที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออกและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

บางครั้งประชารัฐนำโดยผู้ว่าราชการจังหวัดมากเกินไป ประชาชนก็ไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วม ยังไม่มีการฝึก นายอำเภอให้เกียรติประชาชน นายอำเภอส่วนใหญ่ก็จะมีอำนาจเหนือประชาชน ยิ่งไปกว่านั้น อบต.อบจ. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ใช้ชีวิตคล้ายๆ ขุนนาง ถ้าศาสตร์พระราชาสามารถลงลึกไปได้ก็ดี

ประเด็นสุดท้ายที่นายโคฟี อันนันกล่าวถึงมีสาระสำคัญคือ การพึ่งตนเองและการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลังจากพระองค์ท่านสวรรคตแล้ว ทรงทิ้งเป็นมรดกของโลกไว้ว่า ต่อไปนี้ ถ้าเราจะเน้นเรื่องการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน ก็ต้องมีความเชื่อมั่นว่า สิ่งที่ทำนี้ต่อเนื่องกันไปถึงในภายภาคหน้า ไม่ใช่รัฐบาลปัจจุบันมีเงินทำ แต่ใน อนาคตไม่มีเงินก็เลิกทำ ถือเป็นจุดจบ กลายเป็นแค่การพัฒนาชั่วคราว ตัวละครที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการ พัฒนาอย่างยั่งยืนก็ต้องเป็นคนทำงานอย่างต่อเนื่อง

โครงการหลวงที่ภาคเหนือมักมีผู้อำนวยการโครงการเรียนจบจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งคนเหล่านี้มาทำงานรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาทด้วยความเต็มใจ ทั้งๆที่บางคน สามารถทำงานอยู่บริษัทขนาดใหญ่โดยได้เงินเดือนอยู่ในระดับหลักแสนบาทก็ตาม แต่คนเหล่านี้มีความ ปรรณาดิต่อโครงการหลวงของพระองค์ท่าน ปัจจุบันนี้ โครงการหลวงกลายเป็นตัวอย่างของความยั่งยืน เป็นสินค้าที่มีคุณภาพมาก ผลไม้โครงการหลวงผ่านการทดสอบมาตรฐานสินค้าเกษตรระดับโลก ส่งไปขายใน ยุโรปและภูมิภาคอื่นๆ มากมาย โครงการหลวง 4,000 กว่าแห่งของกปร. ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์เคยถามว่า ถ้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์แทนที่ต่างคนต่างทำงาน ควรนำโครงการหลวงมาเป็นหลัก แล้วนำโครงการ งบประมาณแผ่นดินของกระทรวงซึ่งมีมากมายภายใต้กรมต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริม สหกรณ์ไปเชื่อมโยงกันแล้วใช้ศาสตร์พระราชาเข้าไปบ้าง คนในสังคมก็จะได้รับความรู้ ศาสตร์พระราชาสอนให้มี เบ็ดตกปลา แต่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ปลากิน เพราะมีงบประมาณทุกปี อธิบดีบางคนมีทรัพย์สินที่ต้องใช้จ่าย ยิ่งในปัจจุบันอธิบดีบางคนในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีงบปีหนึ่ง 4-5 หมื่นล้านบาท แต่งบของ โครงการพระองค์ท่านที่ได้มาจากรัฐบาลมีน้อย แต่สิ่งที่ได้ก็คือศาสตร์ ถ้าคนไทยจะระลึกถึงพระองค์ท่าน ก็ต้อง ลงไปลึกในศาสตร์ต่างๆ เมื่อต่างประเทศศดุดิพระองค์ท่าน ก็ได้ทำวิจัยมาก่อน ในความเป็นจริง ก็มีหนังสือ มากมายเกี่ยวกับพระองค์ท่าน แต่คนไทยส่วนมากก็ไม่ได้อ่านหนังสือเหล่านั้น ในการออกอากาศครั้งต่อไป ก็ ยังคงเป็นการเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระองค์ท่าน